

Toetsbeleid Lorentz Lyceum 2023-2024

Versie:
07.04.2023

1. Uitgangspunten

Op het Lorentz Lyceum leiden we onze leerlingen op tot verantwoordelijke, zelfbewuste wereldburgers, die in staat zijn de regie over hun leven in eigen hand te nemen. Daarvoor bieden wij hen een basis waarmee ze zich straks zelfstandig thuis voelen in uiteenlopende (internationale) situaties en kennis en vaardigheden constructief kunnen inzetten.

We proberen deze ambitie te bewerkstelligen door:

- **Goede ondersteuning te bieden bij het leren kennen van jezelf.**
In dit proces speelt reflectie van leerlingen op hun leerproces, hun opleiding en handelen een belangrijke rol. Waarom? Omdat we geloven dat reflectie leidt tot dieper begrip (understanding) van je omgeving en zelfregie.
- **Een leeromgeving bieden waarin leerlingen leren leren.**
Leren is een vaardigheid die tijd nodig heeft om te ontwikkelen. We geloven dat als je leert wat je moet doen, weten en begrijpen om verder te komen, je ook kritischer kan gaan kijken naar jezelf en de wereld om je heen.
- **Naast de vaklessen ook vakoverstijgend thematisch onderwijs aan te bieden**
In een snel veranderende wereld is een multidisciplinaire benadering voor het begrijpen en oplossen van vraagstukken van onmiskenbaar belang.
- **Op de afdeling OPUS te werken met inhoudelijke maatwerk trajecten.**
- **Het vormen van learning communities**
Onze uitgangspunten hierbij zijn dat medewerkers, leerlingen en partners een learning community vormen en dat onze leerlingen met een open en lerende houding sterker staan en meer mogelijkheden krijgen tijdens hun vervolgopleiding en de rest van hun leven.

Toetsen zien wij als het meten van leervorderingen van de leerlingen, als onderdeel van het leerproces. Het is een diagnostisch, determinerend maar ook pedagogische en didactisch instrument. Dit (summatief) meten van leervorderingen van onze leerlingen is van zeer groot belang om de volgende redenen:

1. het geeft de leerling en docent handvatten/ aanwijzingen voor het bepalen van het ontwikkelingsniveau t.a.v. kennis, vaardigheden en inzicht. (pedagogisch, diagnostisch)
2. Het geeft zicht op de mogelijkheid om een vak te kunnen volgen op een hoger niveau, op bevordering naar een volgend leerjaar en slagen van een leerling (determinerend)

Het meten van de leervorderingen kan op verschillende manieren. Voorbeelden hiervan zijn een schriftelijke of een mondelinge kennistest, een schriftelijke of mondelinge vaardigheidentest of een combinatie daarvan. In de vorm van een mondelinge overhoring, een schriftelijke overhoring, een proefwerk, een examentoets, een praktische opdracht, een handelingsdeel, een Sector- of Profielwerkstuk, een verslag van een onderzoek of een presentatie. We onderzoeken hoe werkzaamheden vanuit de deelname aan Erasmusprojecten en vanuit MUN-activiteiten een meetbare leervordering bij leerlingen kan worden.

We werken met opbouwtoetsen zodat een leerling kan leren van gemaakte fouten en inzicht kan krijgen in hoe zich verder te ontwikkelen. Een **opbouwtoets** is een instrument waarmee de leerling, in de voorbereiding op een toets-moment, leert inschatten hoe zijn/haar leervorderingen zijn op het gebied van kennis, vaardigheden en inzicht, en wat hij/zij nog moet leren. De opbouwtoets geeft inzicht in hiaten. De vorm, het moment en de wijze van afname van een opbouwtoets kan verschillen, afhankelijk van de doelstelling van de opbouwtoets. Een opbouwtoets heeft als doel het leren effectief en efficiënt te maken (didactisch). Voorbeelden van opbouwtoetsen zijn: een "Test jezelf" uit de

methode, een toets (zoals die gemaakt gaat worden) als huiswerk, een voorbeeld examen, een quiz, een overzicht van de types vragen die gesteld gaan worden, een Kahoot, enz. Ook een afrondende toets is een onderdeel van het leren, daarom krijgt de leerling feedback op de toets (schriftelijk en in de klassikale of individuele nabespreking van een toets).

2. Doelen van het toetsbeleid.

Het doel van het toetsbeleid van het Lorentz Lyceum is dat we kaders bieden om te zorgen dat de leervorderingen van de leerlingen op de juiste wijze worden getoetst en dat de toetsen een onderdeel vormen van het leerproces. Deze kaders beschrijven de **validiteit, betrouwbaarheid, efficiëntie en effectiviteit**.

Daarnaast is het toetsbeleid erop gericht **de leerling te stimuleren een actieve rol te nemen in zijn/haar eigen leerproces** met als einddoel het behalen van een diploma op zijn/haar niveau. Een actieve rol leert de leerling door de inzet van opbouwtoetsen, in de driehoeksgesprekken en door de feedback die een leerling krijgt op de gemaakte toetsen. In dit toetsbeleid worden de kwaliteitseisen en de rollen van de betrokkenen (met daarin verwerkt de feedback en de reflectie) nader toegelicht. De toelichting van de driehoeksgesprekken is te vinden in het schoolplan.

3. Kwaliteitseisen

Het bewaken van de kwaliteit (pedagogisch, didactisch, diagnostische en determinerend) van het toetsen ligt bij de vakdocenten en is onderwerp van gesprek in de sectie. De kwaliteitseisen hebben betrekking op validiteit en betrouwbaarheid en effectiviteit en efficiëntie. We streven na dat de toetsing stimulerend werkt en past in de kaders die de onderwijsinspectie stelt. Uitgangspunt voor het niveau van SE's is dat het verschil SE-CE maximaal 0,5 afwijkt.

Het is niet eenvoudig vast te stellen wat de optimale hoeveelheid toetsen is. Dat is afhankelijk van het vak, van de stof, van de aard van de toetsen en bovendien verschillend voor verschillende leerlingen. Veelvuldig toetsen staat haaks op de intentie van de school om leerlingen te leiden en begeleiden naar meer zelfstandigheid. Wij gaan ervan uit dat kwaliteit van toetsen en opbouwtoetsen belangrijker is dan kwantiteit. Er zijn daarom afspraken gemaakt over het maximale aantal toetsen per vak en per periode. Het aantal toetsmomenten is opgenomen in de vaktoetsplanners van de onderbouwklassen en in de vak-PTA's van de bovenbouw.

3.1 Validiteit en betrouwbaarheid

Om de leervorderingen goed te kunnen meten is het van belang dat de toetsen valide zijn en dat de leerlingen zich goed (kunnen) voorbereiden. Dit vraagt dat de toetsen voorspelbaar en betrouwbaar zijn en aansluiten bij het leerproces. Valide wil zeggen dat de toets de vooraf gestelde leerdoelen (kennis en vaardigheden) toetst. De leerdoelen zijn beschreven in de Studiewijzer. Betrouwbaar wil zeggen dat de toets zodanig is samengesteld dat het toetsresultaat niet afhankelijk is van toevalligheden die in een bepaalde toets zitten.

Om een toets valide en betrouwbaar te maken dient deze aan een aantal voorwaarden te voldoen:

- als een docent een toets maakt wordt deze voorgelegd aan minstens een van de overige docenten, het vier-ogen-principe (als dat niet mogelijk is binnen het vak dan van een vergelijkbaar vak);
- de leerdoelen *komen terug in de leervragen*
- de formulering is eenduidig, past bij de leerstof en sluit aan bij het niveau van de leerlingen;
- de toets determineert. Een toets heeft dus vragen/opgaven van makkelijk tot moeilijk;
- de toets dekt de leerstof;
- de vragen zijn niet cumulatief;
- de beschikbare tijd is evenredig verdeeld over de vragen/ opgaven;
- toetsen kennen een antwoordmodel en cesuur. Aan de hand hiervan wordt feedback gegeven aan de leerlingen. Met het antwoordmodel zal een andere docent op een nagenoeg zelfde beoordeling van de toets uitkomen.

3.2. Effectiviteit en efficiëntie

Effectief toetsen vraagt dat de leerlingen weten wat de leerdoelen zijn die getoetst worden en wat de consequenties daarvan zijn voor de wijze van toetsen en beoordelen. Om dat te bewerkstelligen zijn kaders geformuleerd, deze zijn beschreven in het toetsbeleid, het PTA, de sectiejaarplannen en de studiewijzers.

Effectief is de toetsing naar de mate waarin het volgende wordt gerealiseerd:

- de leerling krijgt inzicht in eigen kennis en vaardigheden;
- de leerling ervaart zijn uitdagingen t.a.v. kennis, vaardigheden en inzicht;
- de leerling leert zijn eigen leervragen te formuleren en gebruikt hiervoor feedback en reflectie;
- de docent krijgt een goed inzicht in de capaciteiten van de individuele leerling en kan op basis daarvan leerling op maat begeleiden (dit impliceert onder meer dat de toets goed determineert)
- de docent krijgt een goed inzicht in de capaciteiten van de leerling en kan op basis daarvan goede adviezen geven en beslissingen nemen betreffende bevordering (om dit te realiseren is het nodig dat de toets goed aansluit op het niveau dat voor de betreffende groep op basis van het totale curriculum van het betreffende vak passend is);
- de leerling kan de docent en ouders gefundeerd informeren over zijn/haar leerproces;
- de docent/ de school kan ouders gefundeerd informeren over het leerproces van hun zoon/ dochter;
- de docent krijgt impliciete feedback op het rendement van zijn onderwijs en kan op basis daarvan zijn onderwijs bijstellen, toespitsen, differentiëren.

Efficiënt is de toetsing naar de mate waarin het volgende wordt gerealiseerd:

- de toets voldoet aan alle bovengenoemde eisen;
- zo veel mogelijk leerlingen maken gelijktijdig een toets;
- de toets kost zo min mogelijk onderwijstijd;
- het vervaardigen van de toets leidt niet tot onnodige werkbelasting;
- opbouwtoetsen worden aangeboden en gemaakt op het juiste moment en in de juiste vorm ter voorbereiding op de toets;

In de praktijk van het Lorentz Lyceum betekent dit dat de secties, middels het sectiejaarplan en PTA, verantwoordelijk zijn voor de doorlopende leerlijn van hun vak. Toetsen en SE's worden in lijn en overeenkomend met de doorlopende leerlijn ontwikkeld en de docenten zijn resultaatverantwoordelijk. De leerling en de docent weten te allen tijde hoe de leerling zich ten opzichte van de doorlopende leerlijn ontwikkelt.

4. Rol van de diverse betrokkenen

4.1. Rol van de leerling

De leerling is medeverantwoordelijk voor zijn/haar eigen leer-/ontwikkelingsproces. Acties die verbonden zijn met deze verantwoordelijkheid zijn:

- huiswerk maken en actief meedoen in de les
- zich actief op de hoogte stellen van de toets-momenten en de inhoud van de te toetsen stof. Wanneer een toets wordt opgegeven bij ziekte of afwezigheid van de leerling, zijn de leerling en de docent er samen verantwoordelijk voor dat de leerling informatie hierover krijgt.
- op tijd aanwezig zijn. Wanneer een leerling te laat arriveert voor een toets mag deze (mits niet meer dan 10 minuten na aanvang) worden toegelaten. Wanneer een leerling te laat arriveert voor een toets of SE zonder gegronde reden, gaat dit ten koste van de toetstijd.

- bij gegronde redenen, voor aanvang van de toets afmelden. Als een leerling een toets om gegronde redenen niet heeft kunnen maken, heeft de leerling het recht om de toets in te halen. Zoals in het inhaal/ herkansingsplan staat beschreven neemt de leerling, zodra hij/zij weer op school is, contact op met de docent voor een afspraak over de inhaaltoets. (op de donderdagmiddag). Is de leerling bij deze inhaalmogelijkheid afwezig, dan meldt de docent dit bij de coördinator. Vanaf klas 4 en hoger wordt de toets dan gemaakt op het 'veegmoment' aan het einde van het jaar.
- indien een leerling een opdracht (schriftelijke opdracht of presentatie) niet op het aangegeven tijdstip inlevert/maakt, geeft de docent een 2^e deadline. Deze afspraak wordt vastgelegd in SOM. Welke voorwaarde aan deze 2^e deadline wordt verbonden, bepaalt de docent. De docent meldt dit bij de coördinator.
- samen met zijn mentor en zijn ouders bepalen wat de eigen leerdoelen zijn en welke vervolgstappen gewenst/noodzakelijk zijn (driehoeksgesprek).
- feedback vragen van docenten en hierop reflecteren.
- feedback geven aan docenten.

4.2. Rol van de secties

Uitgaande van het sectiejaarplan wordt er voor elk leerjaar een studiewijzer (met vaktoetsplanner) en in de bovenbouw, een vak-PTA opgesteld. Op basis van die planners worden toetsen en/of SE's gemaakt. De PTA's en vaktoetsplanners bevatten ook informatie over praktische opdrachten, verslagen, werkstukken, e.d.

Het opzetten en in stand houden van een intensieve samenwerking binnen secties ligt bij individuele docenten. De leden van een sectie zijn verantwoordelijk voor de verdeling van de bovengenoemde werkzaamheden binnen de sectie en voor de bewaking van de voortgang daarvan. De sectiegenoten zorgen ervoor dat iedereen zich houdt aan de gemaakte afspraken over het formuleren van de leerdoelen, gelijkwaardige toetsing van identieke klassen, de hoeveelheid toetsen, over het gebruik van de studiewijzers, over antwoordmodellen en cesuur, enz.

4.3 Rol van de vakdocent

De vakdocent heeft waar het gaat om toetsen de volgende taken;

- Duidelijk leerdoelen formuleren en aangeven wat er hoe er getoetst gaat worden;
- Een toets wordt minimaal vijf werkdagen van tevoren opgegeven/ in SOM genoteerd;
- De opgegeven toetsen en SE's, passend binnen vaktoetsplanners en het vak-PT;
- SOM is leidend, buiten de toetsweken wordt niet meer dan 1 toets per dag gegeven;
- Bij opgave van de toets duidelijk aangeven welke hulpmiddelen de leerlingen mogen gebruiken voor een toets;
- Feedback geven op toets resultaten en leerproces;
- SE's en toetsen maken, of bijstellen, aan de hand van de studieplanner;
- Gezamenlijk met vakcollega vooraf antwoordmodel en normering vaststellen en indien nodig geacht, in gezamenlijk overleg normering bijstellen;
- SE's tijdig en correct aanleveren bij toetscoördinator; Toetsen voor de toetsweek worden aangeleverd in een envelop met volledig ingevulde voorkant en met namenlijst op de achterkant;
- SE's en toetsen binnen 10 werkdagen corrigeren en resultaten in SOM verwerken en binnen 15 dagen nabespreken;
- PO's binnen 20 werkdagen nakijken, resultaten in SOM verwerken en nabespreken;
- Indien het gemiddelde cijfer van een klas voor een toets minder is dan een 5,0 en/of het percentage onvoldoendes (< 5.5) hoger is dan 50%, wordt dit direct door de docent geanalyseerd. Na afloop wordt binnen de sectie besproken hoe het proces naar de toets kan worden verbeterd en/ of de betreffende toets wordt verbeterd. Excessen en oplossingen/verbeterplannen worden besproken met de conrector onderwijs en met de betreffende klas;
- Bij presentaties geldt dat de de resultaten van de presentaties binnen 10 werkdagen na de laatste presentatie in SOM verwerkt zijn;

4.4 Rol van de toetscoördinator/ examensecretaris

De toetscoördinator ziet erop toe dat de aangeleverde vaktoetsplanners en vak-PTA's voldoen aan de gestelde voorwaarden. Daarnaast is hij/zij verantwoordelijk voor de controle op de spreiding van de toetsen over de weken en het jaar voor klas 1 en 2 en 3. De door secties aangeleverde vaktoetsplanners vormen hiervoor de basis. Bij knelpunten wordt overlegd met de verantwoordelijke docent binnen de sectie.

De examencommissie bestaat uit drie docenten, waaronder één coördinator en een toetscoördinator. Deze treedt op bij geschillen tussen school/docent en leerling waar het gaat om schoolexamens en centrale examens. Om de kwaliteit van toetsing te waarborgen, heeft de examencommissie ook een toetsende rol ten aanzien van de kwaliteit van toetsing. Hoe dit gebeurt staat in het document 'werkwijze van de examencommissie'.

4.5 Rol van de schoolleiding

Het proces om te komen tot een nieuwe inrichting van de examencommissie ligt in handen van de conrector onderwijs. Deze treedt op bij geschillen tussen school/docent en leerling waar het gaat om schoolexamens en centrale examens en adviseert de rector. Daarnaast ligt er voor de examencommissie een belangrijke taak om de toetskwaliteit te waarborgen.

Indien het gemiddelde cijfer van een klas voor een toets minder is dan een 5,0 en/of het percentage onvoldoendes (< 5.5) hoger is dan 50%, wordt dit direct door de docent geanalyseerd. Excessen en oplossingen/verbeterplannen worden besproken met de conrector onderwijs. De docent deelt dit besluit met de betreffende klas.

4.6 Rol van de ouders

Op het Lorentz Lyceum gaan wij uit van de kracht van de driehoek ouders- leerling- school. Vanuit die samenwerking zien wij de volgende rol voor de ouders:

- samen met mentor en leerling (tijdens het driehoeksgesprek bepalen wat de leerdoelen van de leerling zijn en welke vervolgstappen gewenst/noodzakelijk zijn
- vragen naar gegeven feedback aan de leerling
- waar nodig de leerling ondersteunen bij het stellen van vragen en geven van feedback aan een docent
- voor aanvang van de toets afmelden als er gegronde redenen zijn

5. Aantal toetsen, toets tijd en verdeling

In klas 1,2 en 3 heeft elke sectie maximaal 10 toetsmomenten per jaar. Tijdens deze toetsmomenten kunnen alle toetsen (PW, SO, PO) worden afgenomen.

Indien er problemen zijn bij het maximum aantal toetsen kan daar in overleg met de toetscoördinator of conrector onderwijs van worden afgeweken.

Bepalingen m.b.t. inhaaltoetsen en inleveren PO's, zijn verwerkt in het Algemeen PTA voor de bovenbouw.

Hieronder is per leerjaar de verdeling van toetsen over de lesweken en toetsweken vermeld, de weging van toetsen en de afspraken over het inleveren van praktische opdrachten.

NB Richtlijnen m.b.t. toetsen voor leerling met extra tijd. In het 60-minutenrooster (buiten de toetsweek) is de duur van een toets 45 minuten. Dit geeft de leerling met recht op extra tijd de mogelijkheid om 15 minuten langer aan zijn toets te werken. Indien gewenst kan de lengte in overleg met de toetscoördinator en/of conrector onderwijs gewijzigd worden.

Verdeling en weging toetsen klas 1 (m.u.v. OPUS1)

Proefwerkweek in de laatste week van de periode

- Uitgangspunt is per vak 1 toets in de proefwerkweek

Periode 1 Alle toetsen hebben SO-weging (weging 1)

Buiten de proefwerkweek maximaal: 2 SO per week

1 PO per 2 weken

Periode 2, 3 en 4 Toetsen hebben een PW- of SO-weging

Buiten de proefwerkweek maximaal per week 4 toetsen (waarvan maximaal 2 PW) en 1 PO per twee weken

Verdeling en weging toetsen klas OPUS 1

Proefwerkweek in de laatste week van de periode

Periode 1 Alle toetsen hebben SO-weging

In de eerste toetsweek worden enkel de vakken Nederlands, Engels, wiskunde en Science getoetst.

Buiten de proefwerkweek maximaal: 2 SO per week en 1 PO per twee weken

Periode 2, 3 en 4 Toetsen hebben een PW- of SO-weging

Uitgangspunt is per vak 1 toets in de proefwerkweek

Toetsen buiten toetsweek klas 1

- maximaal per week 4 toetsen (waarvan maximaal 2 PW) en maximaal 1 PO per twee weken
- 1 week voor de proefwerkweek worden er geen proefwerken en SO's gegeven en geen deadlines voor PO's ingepland.
- Formatieve toetsen zijn wel toegestaan (behaalde cijfers voor formatieve toetsen tellen niet mee voor het jaargemiddelde)
- Toetsen mogen op elk moment van het jaar gegeven worden, met uitzondering van de week voor de toetsweek. De SO's zijn opgenomen in de vaktoetsplanner.
-

In het mentoruur worden leerlingen begeleid bij het voorbereiden van deze proefwerkweek.

Verdeling en weging toetsen klas 2

Proefwerkweek in de laatste week van de periode

- Uitgangspunt is per vak 1 toets in de proefwerkweek

Periode 1 Alle toetsen hebben een SO-weging

Buiten de proefwerkweek maximaal: 2 PW per week

2 SO per week

1 PO per twee weken

Periode 2, 3 en 4 Toetsen hebben een PW- of SO-weging

Toetsen buiten toetsweek klas 2

- Maximaal per week 4 toetsen (waarvan maximaal 2 PW) en maximaal 1 PO per twee weken
- 1 week voor de proefwerkweek worden er geen proefwerken en SO's gegeven en geen deadlines voor PO's ingepland.
- Formatieve toetsen zijn wel toegestaan. (Behaalde cijfers voor formatieve toetsen tellen niet mee voor het jaargemiddelde)
- Toetsen mogen op elk moment van het jaar gegeven worden, met uitzondering van de week voor de toetsweek. De toetsen zijn opgenomen in de vaktoetsplanner.

Verdeling en weging toetsen klas 3

Toetsen hebben een PW- of SO-weging

Proefwerkweek in de laatste week van de periode

- Uitgangspunt is per vak 1 toets in de proefwerkweek
- Alle toetsen worden gewogen als PW
- Deadlines voor PO's en handelingsdelen zijn *buiten* de toetsweek en niet in laatste twee weken voor de pww.

Toetsen buiten toetsweek klas 3

- Per week maximaal 4 toetsen, waarvan maximaal 2 proefwerken en maximaal 1 PO.
- Formatieve toetsen zijn wel toegestaan (behaalde cijfers voor formatieve toetsen tellen niet mee voor het jaargemiddelde).
- 2 weken voor de proefwerkweek worden er geen proefwerken en SO's gegeven en geen deadlines voor PO's ingepland.
- Een vak dat in een periode 1 lesuur per week gegeven wordt, zal alleen in de afsluitende proefwerkweek van de periode getoetst worden*.
- De vakken Chinees, Latijn en Grieks, keuzevakken, zullen niet getoetst worden in de proefwerkweek. In overleg met de leerlingen zal de toets ingepland worden in de twee weken voorafgaand aan de proefwerkweek.

*Dit geldt niet voor de vakken beeldende vorming, art & design, accent en het projectuur.

Maatwerk:

Docenten hebben de mogelijkheid om leerlingen te laten kiezen een SO wel of niet te maken (facultatieve SO's). Als leerlingen kiezen om het SO wel te maken, dan telt het behaalde cijfer mee voor het jaargemiddelde. Leerlingen die ervoor kiezen het SO niet te maken, kunnen dit SO niet op een later tijdstip alsnog maken.

Verdeling en weging toetsen klas 4 en hoger

Toetsen hebben een PW of SO weging

Proefwerkweek in de laatste week van de periode

- Uitgangspunt is per vak 1 toets in de proefwerkweek
- Alle toetsen worden gewogen als PW
- Deadlines voor PO's en handelingsdelen zijn *buiten* de toetsweek en niet in laatste week voor de pww.
-

Verdeling en weging toetsen klas 4 en hoger

De weging van iedere toets staat aangegeven in het vak-pta van het desbetreffende vak.

Toetsen buiten toetsweek klas 4 en hoger

- Toetsen mogen op elk moment van het jaar gegeven worden, met uitzondering van de week voor de toetsweek.
- Voor de verschillende vaardigheden die bij de talen in het curriculum zijn voorgeschreven zijn de volgende toetsen buiten de toetsweek toegestaan, mits afgenomen binnen de eigen les en mits beschreven in vak-PTA of de vaktoetsplanner; Mondelingen MVT (mondeling talen in eindexamenjaar wordt ingepland in SE-week)
Luistertoets of kijk-luister MVT (onvoorbereide toets)
Spreekbeurten Nederlands

Handelingsdelen (= niet becijferde praktische opdracht 2^e fase) zijn beschreven in het vak- PTA.

6. Bijlagen

Bijlage 1

Verklarende woordenlijst:

- Afsluitende toetsen; toetsen die een cijfer genereren.
- SE; Schoolexamen, onderdeel van toetsing van het (voor)examenjaar, meetellend voor het SE-eindcijfer
- SO; Schriftelijke Overhoring, toets van het huiswerk
- CSE; Centraal Schriftelijk Eindexamen
- PO; Praktische Opdracht
- PTA; Programma van Toetsing en Afsluiting, toetsplanner in de bovenbouw, t.w. klas 4 en hoger in havo en vwo (in de 2^e fase)
- MVT; moderne vreemde talen
- Vakttoetsplanner; toetsplanner voor klas 1 t/m 3

Bijlage 2

Lay-out

De toetsen worden aangeleverd in een overzichtelijk en verzorgde lay-out, die ook geschikt is voor leerlingen met faciliteiten. Dit betekent:

- Lettertype Ariel 12 (is lettertype en grootte zoals gebruikt in CSE, ook voor dyslectische leerlingen)
- Witruimte (1 regel) tussen verschillende onderdelen van een vraag.
- Bovenaan staan vermeld: te toetsen lesstof, de versie van de toets, maximale tijd, te behalen aantal punten, aantal vragen.
- Bij elke vraag staat het maximaal te behalen punten.
- Bij gebruik van een digitale toetsvorm geldt dat een leraar voor de toets wordt afgenomen met de klas oefent als er een nieuwe digitale toetsvorm wordt gebruikt.

Bijlage 3

Leerdoelen

Om aan te kunnen geven wat een leerling uiteindelijk leert aan kennis, vaardigheden en inzicht van een les(senreeks) en om te kunnen uitmaken of dat is gelukt, worden leerdoelen.

Een leerdoel

- specificeert de beoogde *leerlingendoelgroep*;
- beschrijft het waarneembare *eindgedrag* dat een leerling na afloop van de les(senreeks) kan laten zien.
- vermeldt de belangrijkste *omstandigheden* waaronder de leerling het verwachte eindgedrag vertoont.
- geeft de leerling het inzicht in het formuleren van leervragen en leerbehoeften.
- beschrijft het vereiste *beheersingsniveau*, bijvoorbeeld door te expliciteren welke prestaties de leerling kan leveren om zijn eindgedrag als voldoende beoordeeld te zien.

In het beschrijven van leerdoelen wordt er onderscheid gemaakt in drie niveaus. Deze niveaus worden in elke lessenreeks getoetst. Knowledge (kennis), Skills (vaardigheden), Understanding (inzicht). Een leerdoel informeert leerlingen over het te verwachten eindgedrag.

Voorbeelden van Internationale leerdoelen

De leerling:

- Kent een scala aan verschillende meningen, culturen en tradities.
- Laat tijdens groepsgesprekken respect zien voor de meningen culturen en tradities van anderen.
- Kent de kernwaarden van verschillende mensen in hun thuisland en indien relevant het thuisland van hun ouders.
- Kent de kernwaarden van de mensen in de landen die bestudeerd of bezocht zijn.
- Kent de overeenkomsten en de verschillen van de mensen in de landen die bestudeerd of bezocht zijn.
- Is in staat om de invloed die verschillende landen op elkaar hebben te beschrijven en uit te leggen.
- Is in staat om uit te leggen welke mensen/landen samenwerken aan een gemeenschappelijk doel.
- Kan waardering laten zien voor zijn eigen cultuur.
- Kan waardering laten zien voor andere landen, culturen en tradities.
- Laat een begripsniveau zien in het begrijpen van de invloed van andere culturen, wet en economie van landen op elkaar.